

5RE340 REGIONÁLNÍ A URBÁNNÍ POLITIKA

Prof. RNDr. René Wokoun, CSc.

Strategie regionálního rozvoje ČR 2021+
(návrhy a diskuse)
Přednáška a seminář

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MŠMT
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

Ambicí Strategie regionálního rozvoje ČR 2021+ je stanovit hlavní cíle regionálního rozvoje v horizontu 7-10 let, resp. definovat hlavní cíle regionální politiky státu po roce 2021.

Hlavním smyslem Strategie regionálního rozvoje ČR 2021+ je identifikovat, ve kterých tematických oblastech je potřebný či žádoucí územně specifický přístup a definovat jaké (odlišné) intervence by měly být realizovány v odlišných územních kontextech tak, aby docházelo k podpoře konkurenceschopnosti a ke snižování regionálních disparit a nalézání řešení podporujících udržitelný rozvoj území.

Pro zjištění, zda určité téma má územní dimenzi a má na něj být zaměřena Strategie regionálního rozvoje ČR, byly definovány tři testovací otázky. Tyto otázky jsou vodítkem při rozhodnutí, zda se určitému tématu věnovat, či nikoliv. Není nicméně nezbytně nutné, aby odpověď na všechny tři testovací otázky byla kladná, tj. aby se zároveň jednalo o téma na národní úrovni s územními specifiky, pro něž lze definovat nástroje na národní úrovni. Vyhodnocení stanovených testovacích kritérií ve vztahu k jednotlivým tématům regionálního rozvoje bylo již provedeno (na jednáních pracovních skupin ke Strategii).

(1) Důležitost/významnost řešení daného tématu z národní úrovně. Jedná se o téma, které je nutné řešit intervencemi z národní úrovně (tj. nejedná se o problém lokálního charakteru).

(2) Téma má určitá územní specifika (v odlišných územních kontextech je nutné jiné řešení) nebo má odlišné územní důsledky (tj. intervence provedená z národní úrovně se projeví odlišným způsobem v odlišných typech území, případně národní intervence musí být koncipována tak, aby směřovala k dosažení různých cílů v různých územích).

(3) Je možné navrhovat nebo iniciovat řešení daného problému z národní úrovně.

Ve vztahu k ostatním strategickým dokumentům v ČR vychází Strategie regionálního rozvoje ČR 2021+ z následujících tezí:

1. Strategie regionálního rozvoje ČR 2021+ vychází ze Strategického rámce ČR 2030, který je zastřešujícím rozvojovým dokumentem ČR.
2. Strategie regionálního rozvoje ČR 2021+ není nadřazena ostatním strategickým dokumentům státu, nicméně vstupuje do nich při definování jejich územní dimenze.

3. Strategie regionálního rozvoje ČR 2021+ není dokumentem představujícím výčet priorit čerpání ČR v programovém období po roce 2020. Existují některá témata, která mohou být prioritou pro nové programové období (např. bezpečnost), ale vzhledem k tomu, že nemají územní dimenzi, se jim SRR 2021+ nevěnuje, případně se jim věnuje jen okrajově. To je ale nikterak nevyklučuje z podpory v novém programovém období. Základním dokumentem definujícím priority ČR ve vztahu k novému programovému období je Národní koncepce realizace politiky soudržnosti po roce 2020.

4. Strategie regionálního rozvoje ČR 2021+ je rozvojovým dokumentem, z něhož by měly vycházet strategie rozvoje krajů (SRK). SRK by měly rozpracovávat témata řešená v SRR do většího detailu s ohledem na specifika daného kraje. Kraje se nicméně mohou věnovat i tématům, která v SRR 2021+ rozpracována nejsou (včetně těch témat, která jsou jim uložena legislativou – tj. např. střední školství).

5. Cíle Strategie regionálního rozvoje ČR 2021+ budou naplňovány prostřednictvím aktivit v národních akčních plánech (akční plány Strategie regionálního rozvoje), které budou vycházet i z regionálních akčních plánů zpracovávaných jednotlivými kraji.

Geografické vymezení cílů Strategie regionálního rozvoje ČR 2021+

Jednotlivá témata regionálního rozvoje se vzájemně prolínají, z logiky formulace problémů se nejedná o územně skladebné problémy, ale vzájemně se překrývající. Některá území (urbánní i venkovská) mohou spadat do více než jednoho tématu. Zároveň platí, že každé území, je součástí alespoň jednoho tématu.

Téma regionálního rozvoje

Silná metropolitní území

Aglomerace

▶ **Regionální centra** a jejich venkovské zázemí

Geografické vymezení

Pražská a Brněnská metropolitní oblast.

Ostatní krajská města, Opava a Chomutov.

Vymezeny ve Vstupním analytickém podkladu), zázemím jsou myšleny správní obvody ORP, které jsou dojížďkově vázány s regionálním centrem – tj. jedná se o menší centra ORP i venkovská území. Regionálními centry jsou i ta města, která jsou součástí metropolitního území, či aglomerace (např. Chrudim, Přerov, Jablonec nad Nisou).

Pokračování:

Téma regionálního rozvoje

Geografické vymezení

Strukturálně postižené kraje

Ústecký kraj, Moravskoslezský kraj, Karlovarský kraj.

Hospodářsky a sociálně

ohrožená území

Správní obvody ORP definované na základě stanovených indikátorů – (a) intenzita bytové výstavby, (b) hrubá míra celkového přírůstku, (c) index stáří, (d) podíl nezaměstnaných osob, (e) intenzita podnikatelské aktivity. Vymezeny byly správní obvody ORP, které vykazují nejhorší výsledky v těchto indikátorech, v nichž žije 25 % obyvatel Česka.

V rámci přípravy zpracování Strategie regionálního rozvoje ČR 2021+ věnují zpracovávající subjekty značnou pozornost novému přístupu zahrnující tzv. **megatrendy**.

V rámci analytických prací byla pozornost věnována rovněž sledování vnějších faktorů a megatrendů, které přesahují hranice Česka a mají evropský, nebo i globální charakter. Megatrendům byl věnován značný prostor v rámci přípravy Strategického rámce ČR 2030. Megatrendy jsou ***sociálního (rostoucí populace, globální stárnutí), technologického (rostoucí přístup k informacím), ekonomického (globální ekonomický růst), environmentálního (rostoucí spotřeba zdrojů), či politického (rostoucí objem regulací) charakteru.***

Níže si uvádíme **globální megatrendy s významnějším dopadem na regionální rozvoj:**

- Urbanizace - Rostoucí populace - Rostoucí mobilita - Rostoucí objem migrace -
Globální stárnutí - Rostoucí přístup k informacím - Zvyšující se dostupnost technologií
- Zvyšující se rychlost technologické změny - Rostoucí nerovnosti - Degradace
ekosystémů - Globální ekonomický růst - Nárůst silové politiky - Nárůst významu
nestátních aktérů - Rostoucí spotřeba - Rostoucí spotřeba energie - Rostoucí
zadluženost - Růst střední třídy - Snižování diskriminace - Zdravý životní styl -
Zintenzivňující se globalizace - Změna klimatu a její dopady - Zvyšující se soutěž o
zdroje - Civilizační choroby - Demokratizace společnosti - Potravinová bezpečnost
- Rostoucí individualismus a síla jednotlivců - Rostoucí objem regulací - Virtualizace
světa - Od unipolárního k multipolárnímu světu

NÁVRHOVÁ ČÁST STRATEGIE REGIONÁLNÍHO ROZVOJE ČR 2021+

Vize

Regiony efektivně zhodnocují svůj rozvojový potenciál, zvyšuje se jejich sociální soudržnost, konkurenceschopnost má trvalý, stabilně rostoucí trend a zlepšují se podmínky pro kvalitní život všech obyvatel a prosperitu firem při zohlednění principů udržitelného rozvoje. Všechny regiony jsou nad průměrem EU, nebo ho dohánějí v ekonomickém smyslu i v kvalitě života a v přitažlivosti a konkurenceschopnosti jsou na předních místech ve střední Evropě.

Globální cíl

1. Metropolitní území a jejich zázemí jsou ekonomickými tahouny ČR a při jejich koordinovaném růstu jsou respektovány jejich sociální a environmentální limity.
2. Aglomerace a jejich zázemí využívají svůj rozvojový potenciál a představují významná krajská hospodářská, kulturní a akademická centra.
3. Regionální centra plní roli pilíře české sídelní soustavy a jsou centry dojížděky za službami a prací. Populačně a ekonomicky stabilizované venkovské zázemí regionálních center plní nezastupitelnou roli v péči o krajinu, disponuje dostatečnou sítí veřejných služeb a je dobře napojeno na regionální centra. Aglomerace nebo metropole jsou dobře dostupné z většiny regionálních center.
4. Ve strukturálně postižených krajích jsou nastartovány zásadní změny směřující k jejich hospodářské transformaci na nové, konkurenceschopné obory, a jsou v nich efektivně řešeny sociální a environmentální problémy.
5. V hospodářsky a sociálně ohrožených územích je zajištěna dobrá kvalita života ve smyslu zajištění relevantního spektra veřejných služeb, občanské vybavenosti a fungující místní ekonomiky založené na úspěšných lokálních firmách.

Děkuji za pozornost

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

Toto dílo podléhá licenci Creative Commons
Uveďte původ – Zachovejte licenci 4.0 Mezinárodní.

